

SocialdepartementetSocialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag till Socialstyrelsen att förbereda införandet av en lag om socialdataregister

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att förbereda införandet av en lag om socialdataregister och stödja kommunerna inför en utökad uppgiftsinsamling.

Socialstyrelsen ges också i uppdrag att under 2026 fördela statsbidrag till kommunerna för förberedelser med anledning av den nya lagen och de föreslagna bestämmelserna om uppgiftsskyldighet i socialtjänstlagen (2025:400) och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS.

Socialstyrelsen ska när uppdraget utförs föra dialog med E-hälsomyndigheten, kommuner, Sveriges Kommuner och Regioner, leverantörer av dokumentationssystem och andra relevanta aktörer.

Socialstyrelsen ska beakta ett jämställdhetsperspektiv i genomförandet av uppdraget.

Socialstyrelsen ska senast den 30 september 2027 lämna en redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Redovisningen ska innehålla en redogörelse för Socialstyrelsens arbete för att förbereda den nya lagen och insamlingen till socialdataregister och åtgärder för att stödja kommunerna samt fördelningen av medel avseende 2026 och resultatet av satsningen.

För uppdraget får Socialstyrelsen under 2026 använda 50 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2026 uppförda anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagsposten 4 Utvecklingsmedel. Av dessa medel får Socialstyrelsen använda högst 15 000 000 kronor för genomförande av uppdraget.

Av medlen ska 35 000 000 kronor betalas ut till kommunerna. Av dessa fördelas 25 miljoner kronor lika mellan kommunerna. Övriga 10 miljoner kronor fördelas efter en fördelningsnyckel baserad på antal invånare i kommunerna. Kommunerna får rekvirera medlen enligt *bilagan*. Medel rekquireras av respektive kommun från Socialstyrelsen utan ansökningsförfarande. Medel får användas för gemensamma insatser i flera kommuner exempelvis vid regional samverkan eller för insatser inom ramen för avtalssamverkan. Medlen betalas ut efter rekvisition till Socialstyrelsen senast det datum som myndigheten beslutar.

Socialstyrelsen anger närmare anvisningar om villkoren. Medel som inte har använts och medel som inte har använts för avsett ändamål med statsbidraget ska återbetalas till Socialstyrelsen senast det datum som myndigheten beslutar. Kommunen ska lämna en redovisning av hur de mottagna medlen har använts vid den tidpunkt och enligt de anvisningar som Socialstyrelsen anger.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Regeringen beslutade den 23 januari 2025 propositionen En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter (prop. 2024/25:89) med förslag till den nya socialtjänstlagen, förkortad SoL, som trädde i kraft den 1 juli 2025. Lagen ska ge kommunerna förutsättningar att skapa en mer förebyggande, lätt tillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst. Att socialtjänsten ska vara kunskapsbaserad kommer bl.a. till uttryck i 5 kap. 1 och 2 §§ SoL genom att det anges att verksamheten ska bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet och att kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande ska följas upp, utvecklas och säkras.

En särskild reglering för Socialstyrelsens behandling av personuppgifter i ett socialdataregister är en förutsättning för att utveckla den nationella statistiken och på så sätt en mer kunskapsbaserad socialtjänst och verksamhet enligt LSS.

Regeringen beslutade den 16 december 2025 lagrådsremissen En lag om socialdataregister (S2025/02137). I lagrådsremissen föreslås en socialdataregisterlag som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679. Förslaget utökar Socialstyrelsens möjlighet att behandla personuppgifter i nationella socialdataregister. Det övergripande syftet med den nya lagen är att bidra till en ökad kunskap för att utveckla och förbättra socialtjänsten och verksamheten enligt LSS. Lagen innehåller skyddsåtgärder och integritetshöjande åtgärder som syftar till att värna den personliga integriteten. Det finns t.ex. bestämmelser om tillåtet innehåll i ett socialdataregister, sökbegränsningar och bestämmelser som reglerar åtkomst till personuppgifter. Det föreslås även en skyldighet för verksamheter som bedrivs enligt socialtjänstlagen och LSS att lämna de uppgifter som behövs i ett socialdataregister till Socialstyrelsen. Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Bestämmelserna om uppgiftsskyldighet föreslås träda i kraft den 1 juli 2027.

Socialstyrelsen är förvaltningsmyndighet inom socialtjänstens verksamhetsområde. I enlighet med förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen, förkortad instruktionen, ska myndigheten bl.a. genom kunskapsstöd och föreskrifter bidra till att socialtjänsten bedrivs enligt vetenskap och beprövad erfarenhet och inom sitt verksamhetsområde ansvara för kunskapsutveckling och kunskapsförmedling, arbeta med och ge stöd till metodutveckling, främja utvecklingen av metoder och arbetsformer i socialt arbete genom forskning, systematisk prövning och värdering av utfall och effekter av insatser enligt socialtjänstlagen och LSS samt förmedla kunskap om verkningsfulla metoder och arbetsformer. Vidare ska Socialstyrelsen följa, analysera och rapportera om hälsa, hälso- och sjukvård, socialtjänst samt stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning genom statistikframställning, uppföljning, utvärdering och epidemiologiska studier. I Socialstyrelsens uppdrag ingår i dag även att skapa och tillhandahålla enhetliga begrepp, termer och klassifikationer samt skapa, beskriva och tillhandahålla en ändamålsenlig informationsstruktur (4 § instruktionen).

Socialstyrelsen är ansvarig myndighet för Sveriges officiella statistik bl.a. inom områdena individ- och familjeomsorg, insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning och hälso- och sjukvård (5 § instruktionen och bilagan till förordningen [2001:100] om den officiella statistiken). Socialstyrelsen ska enligt instruktionen, utöver vad som anges i andra författningar, ta fram och utveckla statistik och register inom sitt verksamhetsområde (6 § instruktionen).

Regeringen bedömer att Socialstyrelsens uppgift att ansvara för socialdataregister bör anges särskilt i myndighetens instruktion.

Socialstyrelsen fick i juni 2024 ett förberedande uppdrag inför en ny socialtjänstregisterlag (S2024/01209). I uppdraget ingick att ta fram en beskrivning av tänkbara informationsmängder och hur dessa ska dokumenteras samt att analysera hur verksamhetssystem kan behöva anpassas hos kommunerna, privata utförare och Socialstyrelsen. I uppdraget ingick också att stödja kommunernas socialtjänst genom att ta fram, samla och sprida kunskap om strukturerade socialtjänstdata och dokumentation till relevanta yrkesgrupper hos kommuner och hos privata utförare som utför insatser inom socialtjänsten. Vidare skulle Socialstyrelsen analysera behovet av föreskrifter. För att stödja kommunerna inför införandet har Socialstyrelsen också betalat ut statsbidrag till kommunerna för ändamålet 2024 och 2025 (S2024/01209 och S2025/00209).

Regeringen har i budgetpropositionen för 2024 anslagit 50 miljoner kronor årligen för ändamålet (prop. 2023/24:1, utg.omr. 9 avsnitt 6, bet. 2023/24 SoU:1, rskr. 2023/24:88). År 2026 fördelas 15 miljoner kronor till Socialstyrelsen för myndighetens arbete inför och vid införandet av den nya lagen och 35 miljoner kronor i statsbidrag till kommunerna. Regeringen beräknar därefter att avsätta 10 miljoner kronor till Socialstyrelsen och 40 miljoner kronor till kommunerna årligen genom de allmänna statsbidragen, under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

På regeringens vägnar

Camilla Waltersson Grönvall

Karin Hjelmer

Kopia till

Statsrådsberedningen/Internrevision, SAM

Finansdepartementet/BA, OFA K

Riksdagens socialutskott

Brottsförebyggande rådet

E-hälsomyndigheten

Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd

Jämställdhetsmyndigheten

Myndigheten för delaktighet

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering

Akademikerförbundet SSR

Föreningen Sveriges socialchefer

Sveriges Kommuner och Regioner

Vision

Regionala samverkans- och stödstrukturerna för socialtjänsten

Fördelning av statsbidrag 2026 för uppdrag att förbereda ny lag om socialdataregister

Kommun	Belopp (kronor)
Upplands Väsby	133 853
Vallentuna	119 523
Österåker	133 238
Värmdö	130 155
Järfälla	171 247
Ekerö	113 617
Huddinge	194 430
Botkyrka	177 116
Salem	102 610
Haninge	181 807
Tyresö	133 018
Upplands-Bro	117 504
Nykvarn	97 880
Täby	160 003
Danderyd	116 918
Sollentuna	159 767
Stockholm	1 027 614
Södertälje	183 229
Nacka	193 195
Sundbyberg	139 806
Solna	167 682
Lidingö	131 873
Vaxholm	97 210
Norrtälje	149 236
Sigtuna	136 278
Nynäshamn	115 079
Håbo	108 072
Älvkarleby	95 229
Knivsta	106 581
Heby	99 668
Tierp	106 021
Uppsala	321 691
Enköping	132 267
Östhammar	107 141
Vingåker	94 372
Gnesta	96 895
Nyköping	141 207
Oxelösund	97 533
Flen	100 545
Katrineholm	118 313
Eskilstuna	187 132
Strängnäs	123 325
Trosa	100 252
Ödeshög	91 144
Ydre	89 619
Kinda	95 572

Boxholm	91 327
Åtvidaberg	97 055
Finspång	106 494
Valdemarsvik	93 292
Linköping	245 251
Norrköping	222 917
Söderköping	100 083
Motala	126 902
Vadstena	93 306
Mjölby	113 327
Aneby	92 666
Gnosjö	94 750
Mullsjö	93 326
Habo	98 948
Gislaved	113 287
Vaggeryd	100 280
Jönköping	225 781
Nässjö	115 875
Värnamo	118 754
Sävsjö	97 080
Vetlanda	112 013
Eksjö	102 895
Tranås	103 770
Uppvidinge	94 650
Lessebo	93 941
Tingsryd	97 488
Alvesta	104 832
Älmhult	102 800
Markaryd	95 521
Växjö	179 382
Ljungby	112 777
Högsby	91 086
Torsås	92 728
Mörbylånga	101 613
Hultsfred	98 992
Mönsterås	98 452
Emmaboda	94 581
Kalmar	154 955
Nybro	104 902
Oskarshamn	111 495
Västervik	120 393
Vimmerby	100 696
Borgholm	96 233
Gotland	143 733
Olofström	98 345
Karlskrona	148 577
Ronneby	113 296
Karlshamn	116 067
Sölvesborg	102 620
Svalöv	99 846
Staffanstorp	112 066
Burlöv	105 422
Vellinge	121 863
Östra Göinge	99 178

Örkelljunga	95 895
Bjuv	101 309
Kävlinge	116 879
Lomma	109 488
Svedala	108 565
Skurup	102 374
Sjöbo	104 459
Hörby	100 833
Höör	102 840
Tomelilla	99 126
Bromölla	97 975
Osby	98 343
Perstorp	92 968
Klippan	102 913
Åstorp	101 754
Båstad	101 375
Malmö	433 194
Lund	211 029
Landskrona	131 078
Helsingborg	230 294
Höganäs	113 078
Eslöv	119 287
Ystad	116 535
Trelleborg	130 822
Kristianstad	167 371
Simrishamn	103 914
Ängelholm	128 759
Hässleholm	135 210
Hylte	95 742
Halmstad	186 484
Laholm	111 265
Falkenberg	130 826
Varberg	151 589
Kungsbacka	167 523
Härryda	123 917
Partille	124 989
Öckerö	98 251
Stenungsund	112 466
Tjörn	101 341
Orust	100 715
Sotenäs	94 749
Munkedal	95 882
Tanum	98 201
Dals-Ed	90 536
Färgelanda	92 166
Ale	116 929
Lerum	127 454
Vårgårda	97 970
Bollebygd	95 416
Grästorp	91 472
Essunga	91 442
Karlsborg	92 870
Gullspång	90 863
Tranemo	97 396

Bengtsfors	94 688
Mellerud	94 743
Lilla Edet	99 841
Mark	119 329
Svenljunga	96 202
Herrljunga	95 194
Vara	101 298
Götene	98 682
Tibro	96 880
Töreboda	94 759
Göteborg	664 229
Mölnadal	153 946
Kungälv	133 827
Lysekil	99 265
Uddevalla	139 796
Strömstad	98 982
Vänersborg	123 976
Trollhättan	142 040
Alingsås	126 560
Borås	194 837
Ulricehamn	109 725
Åmål	97 282
Mariestad	109 283
Lidköping	124 288
Skara	103 897
Skövde	141 098
Hjo	94 986
Tidaholm	98 214
Falköping	117 159
Kil	97 546
Eda	94 048
Torsby	96 848
Storfors	89 783
Hammarö	102 200
Munkfors	89 654
Forshaga	96 991
Grums	94 601
Årjäng	95 418
Sunne	98 828
Karlstad	179 393
Kristinehamn	108 500
Filipstad	95 321
Hagfors	96 905
Arvika	110 189
Säffle	100 144
Lekeberg	94 305
Laxå	91 319
Hallsberg	101 349
Degerfors	94 948
Hällefors	92 123
Ljusnarsberg	90 259
Örebro	237 731
Kumla	107 588
Askersund	96 957

Karlskoga	114 556
Nora	96 204
Lindesberg	107 937
Skinnskatteberg	90 201
Surahammar	95 418
Kungsör	94 295
Hallstahammar	101 807
Norberg	91 279
Västerås	238 181
Sala	107 577
Fagersta	98 419
Köping	110 405
Arboga	99 344
Vansbro	92 565
Malung-Sälen	95 791
Gagnef	95 935
Leksand	101 465
Rättvik	96 567
Orsa	92 725
Älvdalen	92 636
Smedjebacken	96 356
Mora	105 478
Falun	142 662
Borlänge	134 637
Säter	96 810
Hedemora	100 406
Avesta	107 332
Ludvika	111 435
Ockelbo	91 595
Hofors	94 831
Ovanåker	96 853
Nordanstig	94 932
Ljusdal	103 535
Gävle	184 366
Sandviken	122 116
Söderhamn	109 124
Bollnäs	110 809
Hudiksvall	121 462
Ånge	94 721
Timrå	102 698
Härnösand	109 162
Sundsvall	179 640
Kramfors	102 651
Sollefteå	103 443
Örnsköldsvik	138 423
Ragunda	91 057
Bräcke	91 861
Krokom	101 034
Strömsund	96 531
Åre	98 122
Berg	92 902
Härjedalen	95 723
Östersund	147 440
Nordmaling	92 710

Bjurholm	88 408
Vindeln	91 324
Robertsfors	92 457
Norsjö	89 835
Malå	88 966
Storuman	91 443
Sorsele	88 430
Dorotea	88 329
Vännäs	94 876
Vilhelmina	92 039
Åsele	88 748
Umeå	213 687
Lycksele	97 652
Skellefteå	157 712
Arvidsjaur	91 912
Arjeplog	88 632
Jokkmokk	90 632
Överkalix	89 221
Kalix	100 623
Övertorneå	89 986
Pajala	91 605
Gällivare	102 377
Älvsbyn	93 575
Luleå	161 747
Piteå	126 019
Boden	113 044
Haparanda	94 772
Kiruna	107 334